

TİCARİ HAVA TAŞIMA İŞLETMELERİNİN FİNANSAL VE MALİ KONULARDA DENETLENMESİNE İLİŞKİN TALİMAT (SHT-6AF)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Talimatın amacı, Ticari Hava Taşıma İşletmelerinin finansal ve mali konularda sahip olması gereken asgari gereklilikler ile bu gerekliliklerin sağlanmasına ilişkin denetlemelerin standart şekilde yapılmasını temin edecek usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Talimat, Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) kapsamında ruhsatlandırılmış işletmeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Talimat 19/10/1983 tarihli ve 2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 ve 28'inci maddeleri ile 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddelerine ve 16/11/2013 tarihli ve 28823 sayılı Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Talimatta geçen;

- a) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- b) Hava Yolu İşletmesi: Koltuk kapasitesi yirmi ve üzeri olan hava araçları ile yolcu taşımacılığı ile sadece yük taşımacılığı yapan ticari hava taşıma işletmelerini,
- c) Hava Taksi İşletmesi: En fazla on dokuz koltuk kapasitesine sahip hava araçları ile ticari hava taşımacılığı yapan işletmeleri,
- ç) TFRS: Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını,
- d) TDS: Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanmış Türkiye Denetim Standartlarını,
- e) Finansal Bilgi Seti: Genel Müdürlükçe oluşturulmuş finansal, mali ve istatistiksel tabloların tümünü,
- f) Finansal ve mali analiz oranları: İşletmenin borç ödeme gücünü, mali yapısını, faaliyet sonuçlarını, ekonomik varlıkların verimli ve etkin bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı konusunda bilgi verici ve geleceğe dönük kararlarda yardımcı olabilecek verileri,
- g) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,
- ğ) EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyet Teşkilatı'nı ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Finansal Denetlemeler

Denetlemelerin Amacı

MADDE 5 – (1) Denetlemelerin amacı; işletmelerin finansal ve mali durumlarının yeterli olup olmadığının değerlendirilmesi ve yapılacak değerlendirme sonucunda uçuş emniyetinin en üst seviyede tesis edilebilmesi için operasyon ve teknik birimlere gerekli bildirimlerin yapılmasıdır.

İnceleme Esasları

MADDE 6 – (1) Genel Müdürlük, hava yolu işletmelerinin finansal ve mali inceleme ve denetimlerinin ortak bir standarda göre yapılması amacıyla Finansal Bilgi Seti oluşturur. Genel Müdürlük, hava yolu işletmelerinin denetimlerinde; yasal mali tablolar ve TFRS ile uyumlu mali tablolara göre oluşturularak Genel Müdürlüğe elektronik ortamda gönderilen finansal bilgi setini kullanır.

(2) Gerekli gördüğü hallerde Genel Müdürlük finansal bilgi setinin içeriğinde veya mali tabloların kapsamında değişiklik yapabilir.

Bildirim ve İnceleme Periyotları

MADDE 7 – (1) Genel Müdürlüğün internet sayfasında yayınlanan finansal bilgi seti, hava yolu işletmeleri tarafından üçer aylık periyotlarda Genel Müdürlüğe gönderilir.

(2) Hava taksi işletmeleri, yıl sonu vergi beyannamesi ve mali tablolarını, en geç takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderir.

(3) Hava yolu ve hava taksi işletmeleri tarafından bu madde kapsamında gönderilen bilgiler Genel Müdürlükçe incelenir ve buna göre işletmelerin mali durumları izlenir, gerekli görülen durumlarda uyarı, yaptırım dahil idari işlem tesis edilir.

(4) Bunun dışında Genel Müdürlük gerekli hallerde ayrıca denetim yapabilir veya yaptırabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bildirim Esasları ve Yükümlülükleri

Finansal Bildirimler

MADDE 8 – (1) Havayolu işletmeleri, Genel Müdürlükçe hazırlanan finansal bilgi setini üçer aylık dönemler itibarıyla, hesap dönemi sonunu müteakip en geç 8 (sekiz) hafta içerisinde; yıl sonu finansal bilgi setini ise takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlüğe gönderilecek olan finansal bilgi seti TFRS'ye uygun bir şekilde hazırlanmış olacaktır.

(2) Hava yolu işletmeleri yıl sonu finansal bilgi setine ilave olarak, Kamu Gözetim Kurumu tarafından yayımlanmış Türkiye Denetim Standartları'na (TDS) göre denetim yaptırarak dip notlarıyla birlikte hazırlanmış bağımsız denetim raporunu en geç, takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderir.

(3) Finansal bilgi setinde yer alan bilgilerin zamanında, doğru ve eksiksiz bir şekilde sunulmasından, işletme tarafından Genel Müdürlüğe bildirilen mali işlerden sorumlu yönetici personel ve işletmenin Genel Müdürü sorumludur.

(4) Genel Müdürlüğe sunulan yıl sonu Bağımsız Denetim Raporu ile Finansal Bilgi Setinde yer alan bilgiler karşılaştırılır. Tutarsız, yanlış ve/veya yanıltıcı bilgi bulunduğu tespit edildiğinde işletmeden açıklama talep edilir. Açıklamanın yeterli veya uygun bulunmaması halinde idari işlem tesis edilir.

(5) Hava yolu ve hava taksi işletmeleri, sermaye artırımına ve/veya işletmenin hissedar ve yönetim kurulu/ortaklar kurulu yapısında oluşan değişikliklere ilişkin resmi bilgi ve belgeleri, kararın Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanmasını müteakip on beş gün içinde Genel Müdürlüğe gönderir.

(6) Havayolu işletmelerinin, finansal bilgiler dışında işletmede gerçekleşen aşağıda sunulan önemli olayları, gelişmeleri ve değişiklikleri sorumlu personeline imzalı yazıyla Genel Müdürlüğe bildirmeleri gereklidir:

a) İşletmenin ticari veya diğer alacaklarında nakit sıkıntısına sebebiyet verebilecek tahsilat sorunu yaşanması,

b) Yurt içinde veya yurt dışında bağlı ortaklık, iştirak satın alımı/kurulması veya elden çıkarılması,

c) İşletmenin filosunda bulunan mülkiyetindeki hava aracının satılması,

ç) İşletmenin gelir ve giderlerini, nakit sıkıntısına sebebiyet verebilecek şekilde etkileyebilecek diğer olayları.

(7) Havayolu işletmeleri yukarıdaki bildirimleri yaparken ilgili hususlar hakkında gerçeğe dayalı yeterli açıklayıcı bilgi ve belgeye yer vermekle yükümlüdür. Genel Müdürlük işletmelerin mali yeterliliklerini değerlendirmek üzere gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi işletmelerden talep edebilir.

(8) Bu maddede anılan tüm bildirimler sorumlu personel tarafından imzalı yazıyla Genel Müdürlüğe yapılır.

Temel Mali Göstergeler ve Gereklilikler

MADDE 9 – (1) Hava yolu işletmeleri tarafından Genel Müdürlüğe sunulan finansal tablolar;

a) Finansal Yapı,

b) Karlılık Oranları,

c) Likidite Oranları,

ç) Öz kaynak yeterliliği,

d) Faaliyet Oranları,

e) İlişkili taraflarla ticari ve ticari olmayan borç/alacak durumları dikkate alınarak, genel kabul görmüş finansal analiz oranları ve işletmenin geçmiş dönemlere ait Finansal Bilgi Seti verileri kullanılarak değerlendirilir.

(2) Hava yolu ve hava taksi işletmelerinin mali durumları, SHY-6A Yönetmeliği'nde yer alan özkaynak yeterliliği gerekliliklerince değerlendirilir.

(3) Hava yolu ve hava taksi işletmelerinin personeline, Eurocontrol teşkilatına, uçak kiralama şirketlerine, bakım ve yakıt kuruluşlarına, yer hizmeti, meydan işleticileri v.b. tedarikçiler ile kamu kurum ve kuruluşlarına ilişkin mali yükümlülüklerinde operasyonlarını sürdürmeye engel teşkil edecek herhangi bir gecikme olmaması gerekir.

Değerlendirme Sonuçları ve Yaptırımlar

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlük tarafından Bu Talimatın 9 uncu maddesinde yer alan kriterlere göre yapılacak değerlendirmeler neticesinde işletmenin mali durumunda olumsuzluk tespit edilmesi halinde işletmeye Genel Müdürlükçe uyarıda bulunularak mali durumunu düzeltmeye yönelik gerekli işlemleri yapması talep edilir.

(2) Finansal Bilgi Setini ve Bağımsız Denetim Raporunu bu Talimatta istenen sürede bildirmeyen veya işletmenin mali performansını etkileyecek şekilde yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgi verdiği tespit edilen işletmelere Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC) uyarınca idari para cezası uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 11 – (1) Bu Talimatın yürürlüğe girmesi ile 04/08/2015 tarihli Ticari Hava Taşıma İşletmelerinin Finansal ve Mali Konularda Denetlenmesine İlişkin Talimat (SHT-6AF) yürürlükten kalkar.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.